Кезектен тыс әдістемелік кеңес отырысының
ХАТТАМАСЫ

Тақырыбы: Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасы мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг жүргізудің әдістемелік ұсынымдарымен таныстыру
Жүргізілу түрі: Дөңгелек үстел
Күні: 09.01.2023 жыл
Әдістемелік кеңес төрайымы: С.Бағдаулетова -әдіскер
Хатшы: М.Әбдиева- тәрбиеші
Қатысқаны: 9

Күн тәртібінде:

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасы мазмұнында айқындалған күтілетін нәтижелерге балалар мен педагогтің жету деңгейін бақылау бойынша мониторинг жүргізудің бірыңғай тәсілін қамтамасыз ету.
Әдіскер- С.Бағдаулетова

І ТЫҢДАЛДЫ: Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасы мазмұнында айқындалған күтілетін нәтижелерге балалар мен педагогтің жету деңгейін бақылау бойынша мониторинг жүргізудің бірыңғай тәсілін қамтамасыз ету.

СӨЙЛЕДІ: әдіскер С.Бағдаулетова Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 15 наурыздағы №137 қаулысымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамыту моделінде айқындалған басты міндеттерінің бірі оқу жоспар лары мен бағдарламаларының икемділігін қамтамасыз ету арқылы педагогикалық процесті ғылыми негізде жетілдіру жолымен мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудың мазмұнын өзгерту болып табылады.

Бүгінгі күні аталған Модельді іске асыру мақсатында мазмұнды реттейтін нормативті-құқықтық актілерге өзгерістер мен толықтырулар енгізілді, Моделді іске асыру шеңберінде Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы3 тамыздағы№ 348 бұйрығымен Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (бұдан әрі – Стандарт), Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 9 қыркүйектегі № 394 бұйрығымен Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарлары және Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 14 қазандағы №422 бұйрығымен Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Үлгілік бағдарлама) мазмұны қайта қаралып бекітілді.

Осы нормативтік құқықтық актілерді ескере отырып, Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасы мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг жүргізудің әдістемелік ұсынымдары әзірленді.Мониторинг педагог тің балалардың түрлі жас кезеңдерінде Үлгілік бағдарламада айқындалған күтілетін нәтижелерге жету деңгейлерін және баламен жеке жұмыс жүргізуде педагогтің алдағы іс-әрекетін айқындауға мүмкіндік береді.

Әдістемелік ұсынымдардың мақсаты – Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасы мазмұнында айқындалған күтілетін нәтижелерге балалар мен педагогтің жету деңгейін бақылау бойынша мониторинг жүргізудің бірыңғай тәсілін қамтамасыз ету.

Сканировано с CamScanner

Міндеттері:

- Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасы мазмұнын балалардың игеруін бақылау;
- балаларға жасына сәйкес біліктер мен дағдыларды игерту;
- баламен жүргізілетін жеке жұмыстың мазмұнын айқындау;
- балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру процесін жеке және топтық жоспарлау;
- мектепке дейінгі ұйымның ұсынатын қызметінің сапасын арттыру;
- педагогтердің кәсіби шеберліктерін арттыру.

Аталған әдістемелік ұсынымдар педагогтердің Үлгілік бағдарлама мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг жүргізуде әдістемелік көмек көрсету мақсатында әзірленді.

Балалардың дамуына мониторинг жүргізуде педагог:

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты талаптарын;

- Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын;
- Бақылау парақтары мен Баланың жеке даму картасын толтыру тәртіптерін білуі;
- мектепкедейінгі педагогика мен психология негіздерін;
- диагностика жүргізу әдістері: бақылау, ойын жағдаяттарын құру, ойын, әңгімелесу, сұрақтар мен жауаптар, бейнелеу әрекеті нәтижелерін зерттеу;
- мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнын игеру деңгейін есептеу әдістерін;
- ақпараттық-коммуникациялық технологияларды игеруі қажет.

Мониторинг мектепке дейінгі ұйымдардағы және мектепалды сыныптарындағы балаларға жүргізіледі. Мониторингтің *критерийлері* (өлшемшарттары)балалардың жасына сәйкес олардың физикалық дамуын, коммуникативтік, танымдық, зияткерлік, шығармашылық дағдыларын, зерттеушілік қабілеттерін дамыту, әлеуметтік-эмоционалдық дағдыларын қалыптастыруға ықпал ететін:

1) дене шынықтыру (ерекше тәрбиеленушілер үшін бейімделген дене шынықтыру);
2) жүзу (жүзу бассейні болған кезде);
3) сөйлеуді дамыту;
4) көркем әдебиет;
5) сауат ашу негіздері;
6) қазақ тілі (оқыту басқа тілдерде жүргізілетін топтарда);
7) сенсорика;
8) математика негіздері;
9) құрастыру;
10) қоршаған ортамен таныстыру;
11) сурет салу;
12) мүсіндеу;
13) жапсыру;

Сканировано с CamScanner

14) музыка бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттерінің мазмұнынан күтілетін нәтижелер болып табылады.

Мониторинг нәтижелерін алу әдістері:

- Балаларды ұйымдастырылған іс-әрекеттермен ойындар кезінде бақылау;
- әңгімелесу;
- балалардың салған суреттерін, қолдан жасаған бұйымдарын талдау және басқалар.

Жетекші әдіс – бақылау, ол балаға табиғи жағдаятта, күнделікті өмірде жүргізіледі. *Мониторинг* жылына 3 рет:

-бастапқы – қыркүйекте;

- аралық – қаңтарда;

- қорытынды–мамырда жүргізіледі.

Мониторинг жүргізу ерте жас тобында аралық ал қалған топтарда бастапқы бақылаудан басталады. Ерте жас тобы Үлгілік бағдарлама мазмұнын алғаш рет игеріп отырғандықтан оларда бастапқы бақылау жүргізілмейді.

Басқа топтар (сыныптар) үшін Бастапқы бақылау алдыңғы жастың бақылау парақтарымен жүргізіледі (мысалы, ересек топ үшін ортаңғы топтың бақылау парақтары қолданылады). Ал аралық және қорытынды бақылау жүргізу үшін сол жасқа сәйкес бақылау парақтарымен жүргізіледі. Әрбір бақылауды жүргізу кезінде бақылау парақтарында берілген орынға бастапқы, аралық немесе қорытынды алынып жатқан бақылау кезеңін жазып қою қажет болады.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасын игеру бойынша мониторинг жүргізу үшін критерийлерге сәйкес мектеп жасына дейінгі балалардың біліктері мен дағдыларының даму деңгейін бақылау бойынша индикаторлар жүйесі жасалды *(1 Қосымша)*.

Критерийлер көрсеткіштер ретінде кодпен берілген. Мысалы, «3-Ш.3.» Алғашқы жолдағы «3» саны баланың жасын білдіреді, яғни бала 3 жаста. Бас әріппен берілген «Ш» дегеніміз - «Шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамытуды» білдіреді.Келесі «3» саны «Шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту» бойынша күтілетін нәтиженің ретін білдіреді.

Бақылау парақтары Excelформатта берілген *(2 Қосымша)*, сонда алдымен оқу жылы, мониторинг алынып отырған топтың атауы, өткізу кезеңі мен мерзімі және балалардың аты жөні туралы мәліметтер толтырылады.

Бақылау парақтарында мониторингтің критерийлері (күтілетін нәтижелер) және соған сәйкес 3 индикатор берілген. Мысалы, кіші топ сөйлеуді дамыту бойынша төмендегі кестедегідей толтырылады, бір критерийге берілген 3 индикатордың біреуі (1 санымен) ғана белгіленеді де қалған индикаторларға ешқандай белгі қойылмайды.

Баланың аты-жөні	**Критерийлер**		
	жеке дауысты және дауыссыз дыбыстарды, еліктеу сөздерін айта алады:		
	Индикаторлар		
	анық айтады	*кейбіреуін айтады*	*анық айта алмайды*
Әбілда Азамат		1	

Осылай барлық топтағы балалардың нәтижелерін қойып болған соң Excel

Сканировано с CamScanner

бағдарламасы автоматты түрде әрбір индикатордың қорытындысын шығарады. Мұнда әрбір критерийдің бірінші индикаторы жоғары, екінші индикаторы орташа ал үшінші индикаторы төмен деңгейді білдіреді. Бақылау парағының төменгі жағында берілген ұяшықта балалар мен педагогтің Үлгілік бағдарламаның күтілетін нәтижесіне жетудің пайыздық көрсеткішін және одан төменде орналасқан жоғары, орташа, төмен ұяшықтарында балалардың біліктер мен дағдыларды игеру деңгейініңпайыздық көрсеткішін және соғансәйкес балалардың санынавтоматты түрде есептеп шығарады.

Excel форматта берілген қосымшалармен мониторингті жүргізу,мониторингті автоматты түрде жылдам есептеугемүмкіндік береді.

1) Формула белгілерінің толық жазылуы және есептеу әдістемесі:

N – Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын меңгеру деңгейлері бойынша индикаторлардың жалпы саны. Саны балалар тізіміне сәйкес педагогтің белгілеген «1»сандарының қосындысынан шығады.

N_1 - жоғары деңгейдегі индикаторлар саны

N_2 –орташа деңгейдегі индикаторлар саны

N_3 –төмен деңгейдегі индикаторлар саны

2) Балалардың біліктері мен дағдыларын, құзыреттіліктерін қалыптастыруда педагогтің күтілетін нәтижелерге қол жеткізуі:

$$\text{Жоғары нәтиже, \%} = \frac{N_1 * 100\%}{25}$$

$$\text{Орташа нәтиже, \%} = \frac{N_2 * 100\%}{25}$$

$$\text{Төмен нәтиже, \%} = \frac{N_3 * 100\%}{25}$$

3)Бағыттардың біріне негізделген критерийлер (өлшемшарттар) бойынша Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын меңгеру деңгейін анықтау формуласы:

$$Ф_{\text{жоғары}} = \frac{(n1_{ф1} + n1_{ф2} + n1_{ф3} + \ldots + n1_{фn})}{n}$$

$$Ф_{\text{орташа}} = \frac{(n2_{ф1} + n2_{ф2} + n2_{ф3} + \ldots + n2_{фn})}{n}$$

$$Ф_{\text{төмен}} = \frac{(n3_{ф1} + n3_{ф2} + n3_{ф3} + \ldots + n3_{фn})}{n}$$

Сканировано с CamScanner

Осылайша басқа кодтар бойынша жоғары, орташа, төмен деңгейлерді есептеуге болады.

Excel форматтағы Бақылау парақтарында берілгендей егер топтағы бала саны 25-тен кем немесе артық болған жағдайда таблицадағы ең төменгі ұяшықтың үстінен тінтуірмен бассаңыз жоғарыдағы жолда 25 саны көрінетін формула пайда болады. Оны топтағы қажетті бала санына түзетіп, одан кейін төменгі «педагог пен баланың күтілетін нәтижелерге жетуі» бойынша нәтижелер дұрыс шығуы үшін осы жолақтың бірінші ұяшығын шетінен тінтуірмен шертіп алып, соңына дейін белгілеу қажет. Осылайша топтағы бала санына сәйкес нәтижелерге қол жеткізуге болады.

Егер мектепке дейінгі ұйымдарда бассейн басқа да спорттық ойындарға жағдайлар қарастырылған болса онда осы берілген *2 Қосымшамен,* ал егер мектепке дейінгі ұйымда бассейн, спорттық ойындарға (шаңғы, шана, велосипед, самокат) жағдайлар қарастырылмаған болса онда *4 Қосымшамен* Мониторингті жүргізу ұсынылады (берілген *2* және *4 Қосымшаның* мектепке дейінгі ұйымдарда қарастырылған жағдайға сәйкесбіреуін қолдану қажет).

Сондай-ақ берілген *2 қосымшаға* мектепке дейінгі ұйымдарда қарастырылған жағдайға сәйкес, егер мектепке дейінгі ұйымда бассейн болмаған жағдайда қалған спорттық ойындарды қалдырып түзету енгізіп қолдануға болады. Ол үшін сол критерийлер мен индикаторлар бағанын үстінен белгілеп алып тастаған кезде астындағы осы критерийге қатысты формулада өзгеріс пайда болады, оның үстінен басқан кезде кестенің жоғарғы жағынан формула шығады сол формуладан да таблицадан алынып тасталған критерийлер мен индикаторларды білдіретін формуланың бөлігін алу қажет.

Стандартқа сәйкес ерекше және мүмкіндігі шектеулі балаларды тәрбиелеу және оқыту кезінде баланың білім алу қажеттіліктеріне сәйкес үлгілік оқу, арнайы, жеке/бейімделген білім беру бағдарламалары қолданылатындығын ескере отырып, аталған балаларға мониторинг жүргізу үшін берілген критерийлерді бейімдеп жүргізу ұсынылады.

Жас ерекшелігі әртүрлі қағидасы бойынша жас топтарында (түрлі жас топтарында) мониторинг балалардың жасына сәйкес жүргізіледі.

Сонымен осылай әрбір критерийге берілген үш индикаторға сәйкес балалардың Үлгілік бағдарлама мазмұнын игеруін, өз білімін қолдана отырып, білік, дағдыларды игеруін, сондай-ақ балалар мен педагогтің күтілетін нәтижеге жету деңгейлерін анықтауға және баланың жеке даму картасын жүргізу үшін алдағы жұмысты жоспарлауға жалпы жеке баламен, топпен тәрбиелеу-білім беру процесін тиімді ұйымдастыруға болады.

Мониторингті осылай әрбір критерийдің индикаторларына сәйкес белгілеу, мониторингті шынайы жүргізуге мүмкіндік береді, сондай-ақ топтың Үлгілік бағдарламаны игеруі бойынша толық нәтижесін көруге, Үлгілік бағдарлама мақсатына жетуге әрбір баланың қызығушылықтарын, ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, жалпы адами және ұлттық құндылықтар негізінде оларды толыққанды дамыту мен әлеуетін ашуға ықпал етеді.

Топтың мониторинг нәтижелері негізінде мектепке дейінгі ұйымның әдіскері берілген қосымшаға сәйкес (*3 Қосымша*) мектепке дейінгі ұйымның мониторингін ұйымдастыру үшін алдымен берілген қосымшаға сәйкес жас топтары бойынша тәрбиешілер мен педагогтердің жасаған мониторингі негізінде жеке-жеке жинақ есепті құрастырады. Жинақ есепке барлық топтар бойынша

Сканировано с CamScanner

алынған мәліметтерді енгізген соң қорытындысы балалардың саны мен пайыздық көрсеткіштері автоматты түрде шығады.

Аудандық білім бөлімдері (*5 Қосымша*) мен облыстық білім басқармаларының әдіскерлері (*6 Қосымша*)мен мамандары аудан, облыс бойынша мониторинг ті берілген қосымшаларға сәйкес алынған мәліметтерді кестеге енгізген кейін қорытындысы балалардың саны мен пайыздық көрсеткіштері автоматты түрде шығады.

Оқу жылының басында бір рет баланың оқу жылына арналған жеке даму картасын әзірленеді және диагностиканың (бастапқы, аралық, қорытынды бақылау) нәтижелері бойынша жеке даму картасына өзгерістер енгізіледі.

Топтың мониторингінен алынған деректер негізінде оқу жылына Баланың жеке даму картасы толтырылады.Баланың жеке дамыту картасын толтыру кезінде педагог кестеге дамытушы немесе түзету шараларын, қажет болған жағдайда бақылау нәтижелері бойынша іс-шаралардың екі түрін енгізеді.

Бастапқы бақылау нәтижесіндегі шаралар (дамытушы, түзету) қазан-желтоқсан, аралық бақылау нәтижесіндегі шаралар ақпан-сәуір, қорытынды бақылау нәтижесіндегі шаралар маусым-шілде айларында жүргізіледі.

Қорытындыға Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасында белгіленген күтілетін нәтижелерге сәйкес баланың даму деңгейі жазылады.

Жеке картаны жас тобында жұмыс істейтін басқа педагогтермен (қазақ тілінің мұғалімімен, дене шынықтыру (жүзу) нұсқаушысымен, музыка жетекшісімен) бірлесіп топ тәрбиешісі және мектепалды сыныптың тәрбиешісі дербес толтырады., - деді.

Шешім:

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасы мазмұнында айқындалған күтілетін нәтижелерге балалар мен педагогтің жету деңгейін бақылау бойынша мониторинг уақытылы жүргізілсін.

Әдіскер: **С.Бағдаулетова**

Сканировано с CamScanner